

Hvidovre den 1. Februar 2015
Karen Revsbech
Hellbergsvej 26
2650 Hvidovre
Tlf. 2721 0767

Økonomi- og indenrigsminister Morten Østergaard
Slotsholmsgade 10 – 12
1216 København K
e-mail: oim@oim.dk

og

Folketingets kommunaludvalg
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Borgerrådgiverfunktionen i kommunerne – status ultimo 2014 – behov for eftersyn og opretning.

Baggrunden for min henvendelse er at udviklingen omkring den kommunale borgerrådgiverfunktion, i de godt 10 år det har været muligt for kommunerne at oprette funktionen, synes at efterlade et behov for nærmere eftersyn og overvejelser omkring fremtidsperspektiverne for funktionen og dennes indhold og regulering, således at den fornødne klarhed og gennemsigtighed i forhold til borgerne og deres retssikkerhed fortsat vedligeholdes og sikres – også ud fra en lighedsbetragtning.

I forbindelse med udarbejdelsen af speciale i jura på Københavns Universitet i august 2014 har jeg foretaget en nærmere undersøgelse og status af borgerrådgiverfunktionen i kommunerne og har siden opdateret denne status med udgangen af 2014.

Resultatet af undersøgelsen har jeg forelagt for KL den 17. September 2014 samt Borgerrådgivernetværket i Danmark den 28. November 2014.

Borgerrådgiverfunktionen indgår som et yderligere lag til sikring af borgernes retssikkerhed i den kommunale organisation og udgiften hertil andrager årligt på basis af oplyste budgettal for 2014 omkring 29 mio kr for de nu 31 kommuner som har oprettet en borgerrådgiverfunktion.

Kommunerne har til alle tider varetaget borgernes retssikkerhed, men denne nye institution, som borgerrådgiverfunktionen er, henhører direkte under og administreres af kommunalbestyrelsen og omhandler rådgivning og vejledning af borgerne samt en intern tilsynsfunktion i administrationen efter kommunalbestyrelsens nærmere bestemmelse inden for rammerne af Ksl. § 65e.

Borgerrådgiverfunktionen er en frivillig ordning for kommunerne, men er, såfremt kommunalbestyrelsen træffer beslutning om oprettelse, udtømmende reguleret i Ksl. § 65e.

Det er dog overladt til kommunalbestyrelsen selv inden for lovens rammer at fastsætte en funktionsbeskrivelse, benævnelse af funktionen og borgerrådgiverens uddannelsesmæssige baggrund. En naturlig følge af dette er forskellighed i de respektive kommuner, som har oprettet funktionen, og således også forskelligt serviceniveau i forhold til om borgerne bor i en kommune med eller uden en sådan funktion.

Denne frivillighed kommer ligeledes til udtryk gennem antallet af oprettede borgerrådgiverfunktioner og status for ordningen viser efter godt 10 års funktionsperiode følgende:

at der i alt er oprettet borgerrådgiverfunktioner i 31 af de 98 kommuner,

at 19 af disse kommuner har oprettet funktionen i overensstemmelse med kommunestyrelseslovens § 65e og således har reguleret borgerrådgiverfunktionen i kommunens styrelsesvedtægt – og dermed har oprettet en uvildig institution i kommunen

at 12 kommuner har oprettet en borgerrådgiverfunktion, som ikke opfylder reguleringen jf. Ksl.'s § 65 e og herunder regulering i styrelsesvedtægten og kommunalbestyrelsens ansættelse af lederen af funktionen. Funktionen er således ikke uvildig.

at en af disse 12 kommuner har reguleret borgerrådgiverfunktionen under et stående udvalg, se bilag 1, hvilket klar ikke er overensstemmende med Ksl. § 65e. Af bemærkningerne til loven fremgår at en sådan ordning ikke må henhører under et stående udvalg.

at fire af de 19 kommuner har oprettet en fælleskommunal borgerrådgiverfunktion, hvilken ordning ikke er reguleret i kommunestyrelseslovens § 65e – ordningen forventes udvidet med yderligere en kommune i foråret 15

at det ved stikprøve er konstateret, at flere af borgerrådgiverne ikke er ansat, som det fremgår af Ksl. § 65e - ved beslutning i kommunalbestyrelsen.

at alle 31 kommuner benævner borgerrådgiverfunktionen ”Borgerrådgiver” med undtagelse af Næstved og Guldborgsund kommuner, som benævner funktionen hhv. ”Borgerrådgivningen” og ”Borgervejleder”.

at funktionen i alle 31 kommuner er synlige på de respektive kommuners hjemmesider, dog med undtagelse af nogle få nyoprettede funktioner – og det er særdeles vanskeligt for den almindelige borger at se forskel på om funktionen er reguleret efter § 65e eller ikke er det – og dermed om det er en uvildig funktion eller ej.

at alle 31 kommuners kommunalbestyrelser har truffet beslutning om oprettelse af funktionen.

at alle 31 borgerrådgivere har en funktionsbeskrivelse, som er fastlagt på forskellig måde og med forskelligt indhold, hvilket er i overensstemmelse med bemærkningerne til Ksl. § 65e.

at alle borgerrådgivere aflægger beretning – de fleste til kommunalbestyrelsen eller økonomiudvalget.

Af bilag 1 fremgår en oversigt med status med udgangen af 2014 over de kommuner som har oprettet en borgerrådgiverfunktion efter Ksl. § 65e og kommunerne med funktionen udenfor denne regulering.

Borgerrådgiverfunktionen i henhold til Ksl. § 65e er en kan-bestemmelse, hvilket medfører uensartethed i funktionens udbredelse, indhold og faktiske udøvelse – og dermed fremstår funktionen uklar for borgerne såvel i forhold til, at der er to slags borgerrådgiverfunktioner – en uvildig og en ikke uvildig – og borgerrådgiverfunktionerne indbyrdes i forhold til den tilbudte og udøvede service.

Det er ligeledes overladt til den enkelte kommunalbestyrelse selv at benævne funktionen, og jf. ovenstående har alle kommuner med undtagelse af to kommuner benævnt funktionen ”Borgerrådgiver” – selvom de ikke hviler på sammen lovgrundlag, hvilken uklarhed er uacceptabel og derfor kræver fuldstændig klarhed.

Med hensyn til den interne tilsynsfunktion som er tillagt borgerrådgiverfunktionen i henhold til Ksl. § 65e, synes denne lovfastsatte funktion at efterlade en uklarhed om, hvorvidt en kommunal intern tilsynsfunktion dermed er udtømmende reguleret og således er henlagt til alene at kunne varetages af borgerrådgiverfunktionen og ikke i og af andre dele af den kommunale administration.

Endvidere skal jeg hermed viderebringe forslag fra mødet med Borgerrådgivernetværket i Danmark som skal foreslå, at borgerrådgiverfunktionen oprettet i henhold til Ksl. § 65e får en lovbeskyttet benævnelse i lighed med ombudsmandens lovfastsatte beskyttelse af sin benævnelse.

Der foreslås således en beskyttet benævnelse af funktionen som f.eks. kommuneombudsmand og/eller byombudsmand, idet denne benævnelse vil understøtte funktionens faktiske karakter og indhold og give en ønsket klarhed og gennemsigtighed i institutionens funktion udadtil i forhold til borgerne og indadtil i organisationen og allerede benyttes af lokalpolitikere, i pressen og i folkemunde i det hele taget.

Det er mit håb at I med disse oplysninger vil se nærmere på funktionens regulering og virkemåde og behovet for opretning på de forskellige påpegede områder med henblik på fortsat sikring af borgernes retssikkerhed – og jeg er gerne til disposition med yderligere oplysninger, såfremt dette måtte ønskes.

Med venlig hilsen

Karen Revsbech
Cand.jur.

Bilag: 1

Oversigt over Borgerrådgiverfunktionen i kommunerne – status december 2014.

Etableringsår	Efter Ksl. § 65e	Udenfor Ksl. § 65e
2004	København	
2007	Faxe Høje-Taastrup	Guldborgsund Holbæk Næstved
2011	Glostrup Lejre Odsherred Randers* Viborg	Egedal Kolding Sønderborg**
2012	Helsingør Lyngby-Taarbæk Norddjurs* Skanderborg*	Hillerød Slagelse
2013	Favrskov*	Greve Silkeborg
2014	Aalborg Esbjerg Fredensborg Gribskov Haderslev Hvidovre	Frederikssund Roskilde

*Har oprettet fælleskommunal borgerrådgiverfunktion, som forventes udvidet med Horsens kommune i 2015.

** Har oprettet borgerrådgiverfunktion som jf. kommunens styrelsesvedtægt henhører under et stående udvalg ”Borger- og Fritidsudvalget”, hvilket klart ikke er overensstemmende med Ksl. § 65e og bemærkninger hertil.

- Herlev og Kalundborg kommuner har i perioden nedlagt deres borgerrådgiverfunktioner
- Næstved kommune har nedlagt deres borgerrådgiverfunktion efter Ksl. § 65e efter godt 6 år og har oprettet en ”Borgerrådgivning” pr. 1. Januar 2014
- Vejle kommune har oprettet et ”Borgerguide” efter Ksl. almindelige bestemmelser
- Middelfart kommune har oprettet ”Borgerrådgivningen”
- Århus kommune har etableret ”Styrket dialog med borgerne ” - om at forebygge og håndtere klager (25.06.2014)
- Varde kommune har i budgetaftalen for 2015 besluttet at oprette en borgerrådgivermodel, som det kendes fra andre kommuner